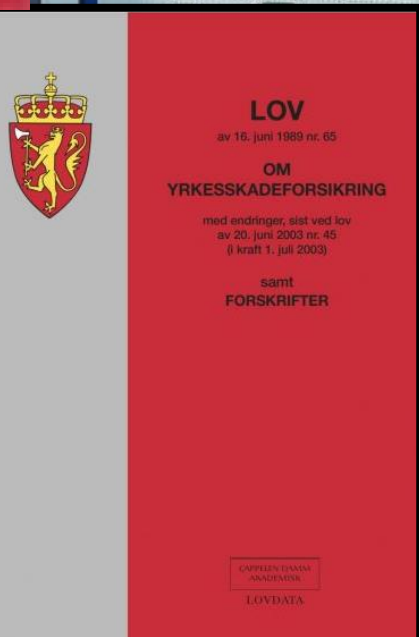

SAFE

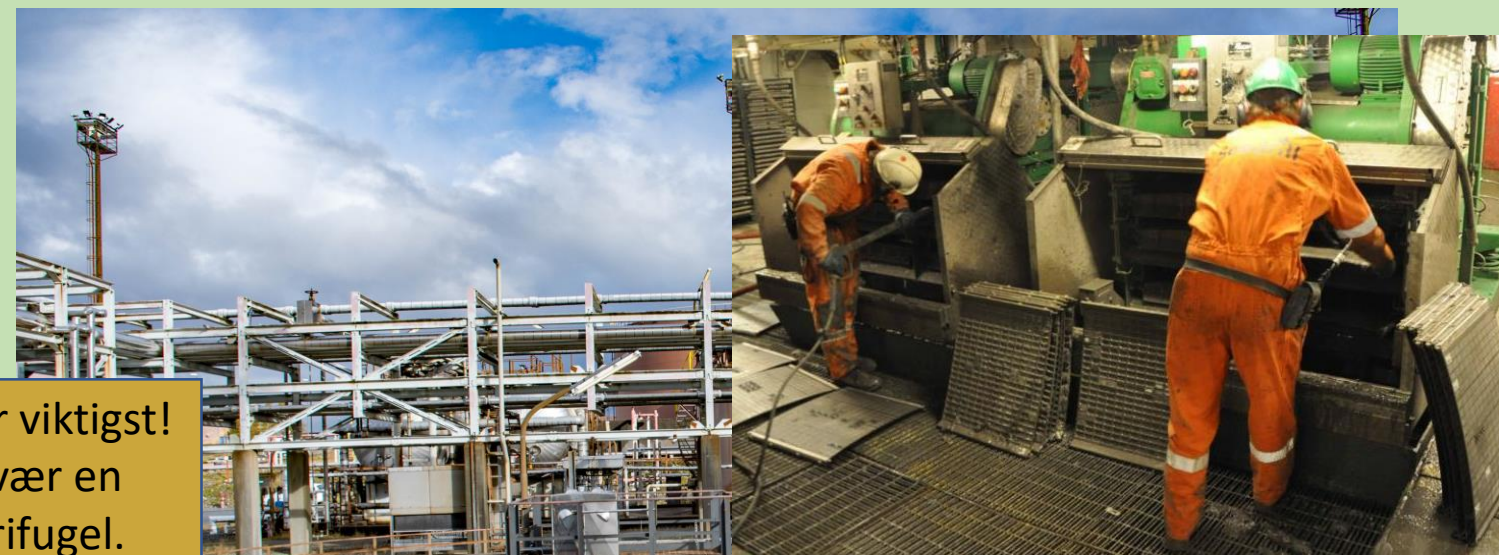
Informasjon til SAFE
Forbundsstyre.
Møte 25.08.2020

Stavanger 25.08.2020

Trodde du «Lov om
yrkesskadeforsikring» var en
arbeidslivets kaskoforsikring?

Halvor Erikstein
Organisasjonssekretær
Yrkeshygieniker SYH
halvor.safe.no
www.safe.no

Helse er viktigst!
Ikke vær en
kanarifugel.

Kanarifugler ble brukt
i engelske gruver fram
til 1986. Først da gikk
de over til «electronic
nose». Bilder viser et
kanari-instrument.
Når kanarifuglen
svimte av åpnet de
oksygenflasken og den
kviknet til igjen.

<https://www.smithsonianmag.com/smart-news/story-real-canary-coal-mine-180961570/>

Hvor lenge holder helsa?

Yrkesgrupper

- Prosessoperatør
- Mekanikere
- Forpleining
- Sveisere
- Teknisk rengjørere
- Borepersonell
- Maling/stillas/isolering
- Arbeidsledelse
- Dekksarbeid/logistikk
- Kontorarbeid
- Kranførere
- Ledelse
- Osv

Påvirkning

- Skiftarbeid
- Eksos
- Støy
- Ensidig og hard belastning
- Boreslam
- Produksjonskjemikalier
- Malings-/rengj/sandbl-kjemikalier
- Steikeos
- Sveiserøyk/sliping
- Hormohermere
- Kreftremkallende stoffer
- Kortvarig høy eksponering
- Immunotoksiske kjemikalier
- Blykromat
- Rengjøring /vaskekjemikalier
- Benzen
- Hydrokarboner fra formasjon
- Avluftning fra smøresystem
- Turbinoljer med organofosfater
- Brukt motorolje
- Osv....

Helseskader

- Belastningsskader
- Hand Arm vibrasjonsskade (HAVS)
- Hjerte- og karlidelser
- Kreft
- Diabetes
- Lungelidelser
- Stress
- Ødelagt hørsel
- Tinnitus
- Astma og allergi
- Nevrologiske effekter
- Hjerneskader
- Smertehelvete
- Kombinasjoner av sykdommer....
- Død.....

NB

Få sykdommer på listen blir akseptert av forsikringsselskapene som “godkjent yrkessykdom”. Her benytter forsikringsselskapene Folketrygdloven § 13-4 «Skade og sykdom som i medhold av er likestilt med yrkesskade» og benekter at sykdommen er forårsaket av arbeidsmiljøet.

Arbeidsmiljøbelastning og levealder

- **Høyest eksponering for arbeidsmiljøbelastninger er det for enkelte grupper industriarbeidere, som i olje- og gassindustri.**
- **For denne gruppen var levealderen 78 år, det vil si godt under gjennomsnittet blant alle gruppene i denne perioden.**
- Lavt i levealder lå også NOA-grupper som ufaglærte, renholdere, sjåfører og rørleggere og operatører i næringsmiddelproduksjon, som alle har betydelige innslag av arbeidsmiljøbelastninger.
- Ut fra disse eksemplene kan det se ut til at menn i NOA-grupper med omfattende miljøbelastninger ofte har lav levealder, og at dette oftest gjelder yrkesgrupper med lavt til middels utdanningsnivå.

86 år
- så lenge kan en
kvinnelig fysioterapeut
forvente å leve

Levealder

Forventet gjestående levetid er det antall år en person i en gitt alder er forventet å leve under dødelighetsforholdene, enkelt sagt hvor mange som dør, i en gitt periode, ofte et kalenderår. Forventet levealder beregnes i en dødelighetstabell basert på de aldersavhengige dødsansynlighetene for hvert kjønn og for ulike alderstrinn – opp til 105 år i offisiell dødelighetsstatistikk. For nærmere beskrivelse og særskilte tilpasninger av opplysningene om dødelighet i denne analysen, se Borgan og Texmon (2015).

Datakilder for beregningene av levealder er:
Data om alle bosatte etter kjønn og alder per 1. januar i årene 1981–2014
Opplysninger om dødsfall i Årgangsdata fra befolkningsstatistikk 1981–2013

Høy utdanning og godt arbeidsmiljø bidrar til et langt liv

Dersom man har jobbet i et yrke som krever en lang utdanning, ser det ut til at man lever lenger enn gjennomsnittet i Norge. Blant yrkene med lavere utdanningskrav finner vi enkelte med store arbeidsmiljøproblemer, der utøverne har kortere livsutsikter. Kjemiske miljøbelastninger gir mest tap av levetid, men ikke mer enn 1,5 år når vi bare sammenlikner menn i yrkesgrupper med nokså likt utdanningsnivå.

Studier av dødelighet etter yrke har vært et klassisk tema i dødelighetsforskningen. På 1970- og 80-tallet ble det gjennomført flere slike arbeider i Statistisk sentralbyrå (SSB), og en oppsummering er gitt av Borgan (2009). Nylig ble de supplert av en analyse med utgangspunkt i data fra perioden etter årtusenskiftet (Borgan og Texmon 2015). Først og fremst har nye kilder for yrkesopplysninger kommet til, og i tillegg følger inndelingen av yrkene en nyere standard (se tekstboks om yrkesstandarder).

Nyere standarder for yrkesklassifisering legger større vekt på hvilket utdanningsnivå som kreves for å utøve yrkene, enn det som var tilfelle i den som ble brukt i de tidligere analysene av yrkesdødelighet. Det vil si at hovedinndelingen av yrkene i ni såkalte yrkesfelt i stor grad sorterer dem etter utdanningsnivå. Nå gir ikke yrkeskoden noe presist uttrykk for utøvernes utdanning, men sammenlikninger av yrkes- og utdanningskoder på individnivå – i folketellingsmateriale fra 2011 – har dokumentert at det likevel er sterk sammenheng mellom nivået for utdanning representert ved de to kildene (Statistisk sentralbyrå 2011).

En helt annen gruppering, som også ble brukt i analysen av yrkesdødelighet fra 2015, bygger på informasjon om arbeidsmiljøbelastninger i ulike yrker. Nærmere bestemt er dette kartlagt i en levekårsundersøkelse gjennomført ved SSB (LKU 2009). Nasjonal overvåking av arbeidsmiljø og -helse (NOA), som er en del av Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI), har så benyttet dette materialet til å lage en inndeling av yrkene i 47 grupper, eller såkalte NOA-yrker. Med utgangspunkt i disse to inndelingene har det vært mulig å se nærmere på hvilken betydning både utdanning og arbeidsmiljø kan ha for forskjellene i levealder mellom yrker.

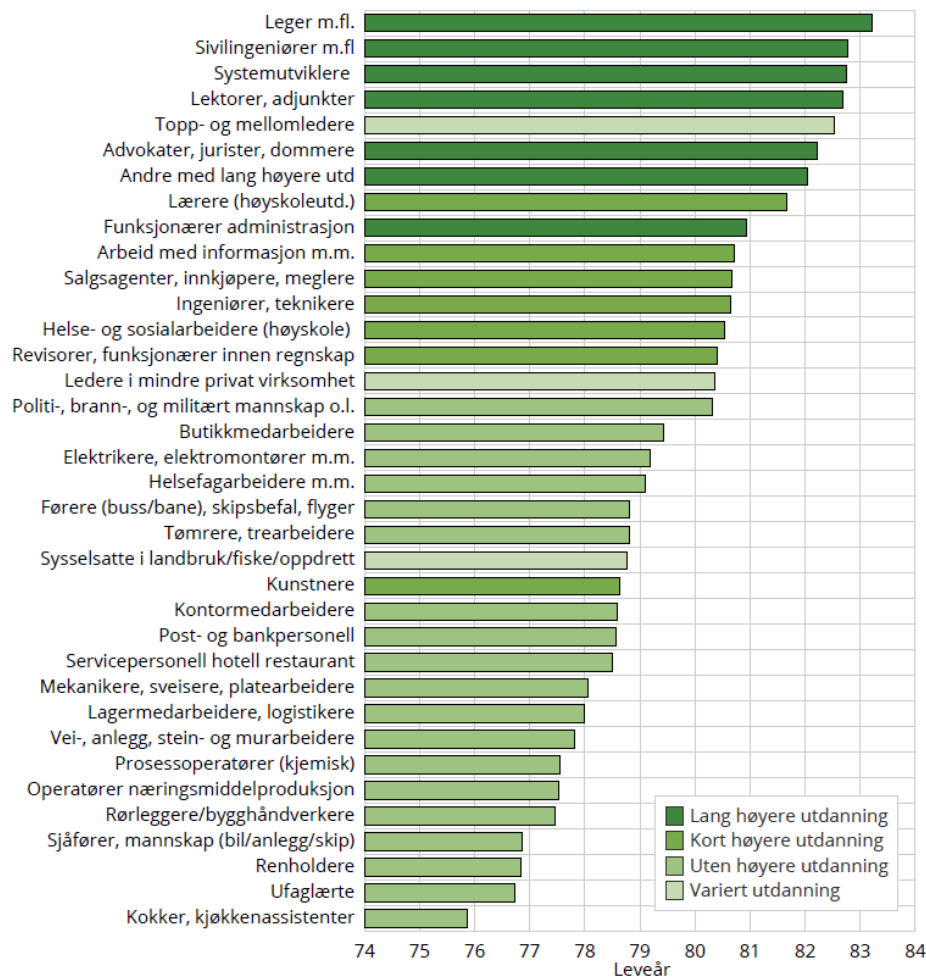
Prester på topp blant menn...

Yrket med høyest forventet levealder for menn i 1996-2000, var presteyrket, med 81 år. Tilsvarende lå «geistlige yrker» (fellesbetegnelse for prester,

Det er klar sammenheng mellom levealder og yrker.

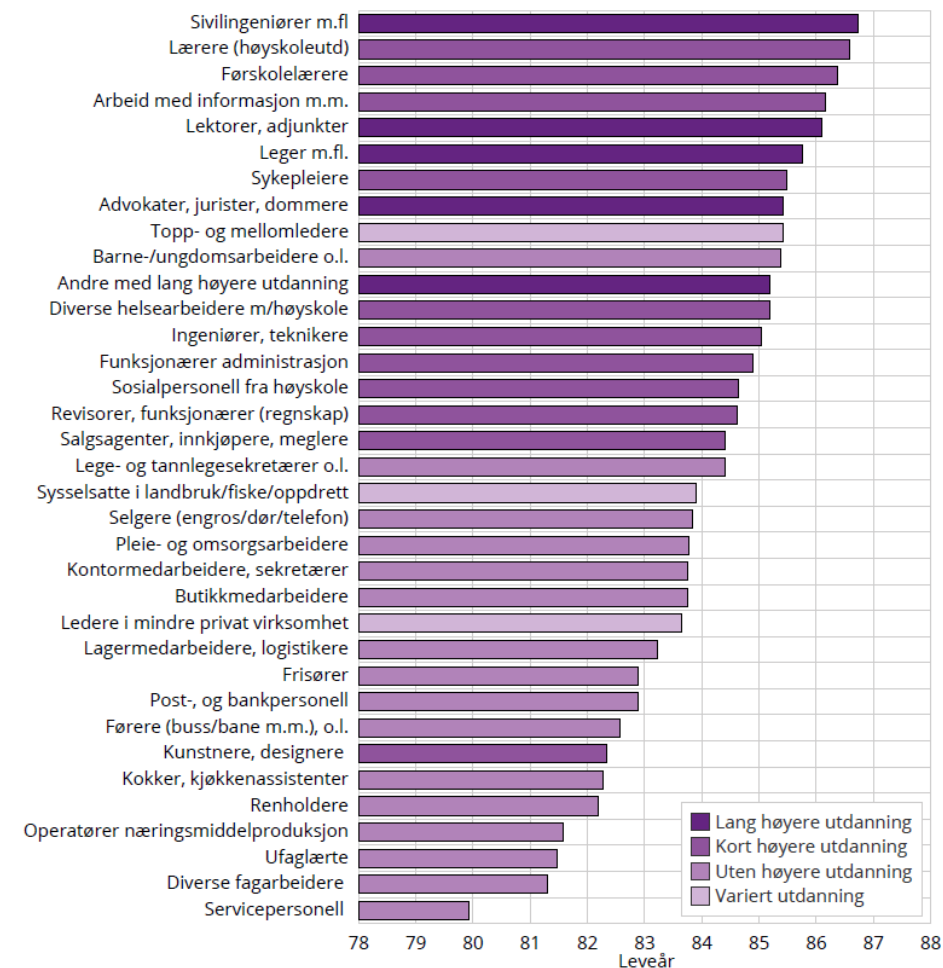
Levealder i ulike yrker

Figur 2. Forventet levealder i ulike yrkesgrupper etter inndelingen i NOA¹. Menn. 2009-2013

¹ Nasjonal overvåking av arbeidsmiljø og -helse.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 3. Forventet levealder i ulike yrkesgrupper etter inndelingen i NOA¹. Kvinner. 2009-2013

¹ Nasjonal overvåking av arbeidsmiljø og -helse.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Levealder og statistikk

- Ikke statistikk for når sykdom utvikles
- Tar ikke hensyn til at mange sykdommer har fått bedre behandling og dermed forlenger levealderen
- Ikke statistikk for hvilken sykdom som opptrer og om den kan knyttes til spesiell eksponering eller yrkesgrupper.

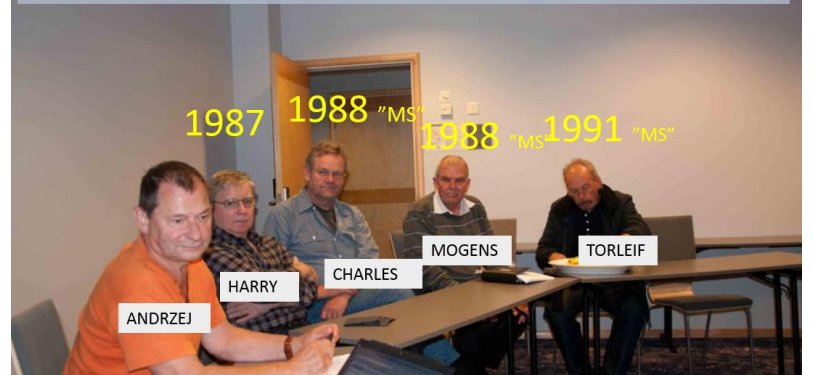
Hvem tåler det – og hvem tåler det ikke?

Arbeidstakeren tar all risiko for manglende kunnskap om helserisiko. De som setter kravene til arbeidsmiljøet og neglisjerer kunnskap og forebyggende tiltak tar selv ingen risiko, men overfører konsekventfritt all risiko til arbeidstakeren.

Lov om yrkesskadeforsikring § 8. Personlig ansvar, regress.

Arbeidsgiveren hefter ikke overfor arbeidstakeren for krav etter loven. Arbeidstakeren kan likevel kreve erstatning etter alminnelige erstatningsregler for skader eller sykdommer som ikke går inn under loven.

Det er ille å miste jobben fordi arbeidsoppgavene er tatt fra en -
Men det er verre å miste jobben fordi arbeidet har tatt helsa

SKADD: Harry Steigler Brevik jobbet ved turbinene på Statfjord A i Nordsjøen. I 1987 ble han alvorlig syk.
Foto: Asle Hansen

- Dattera mi har aldri sett en far uten helseproblemer

Slående likheter mellom skadde piloter og

<http://www.dagbladet.no/nyheter/2008/05/08/534738.html>

Arbeidstilsynet om yrkesskadeforsikringen

- **Alle arbeidsgivere skal tegne privat yrkesskadeforsikring for sine ansatte. Yrkesskadeforsikringen skal dekke tap, utgifter og eventuell erstatning i forbindelse med sykdom eller skade som er påført i arbeidssammenheng.**
- Yrkesskadeforsikring gjelder for yrkesskade og yrkessykdom som er definert i folketrygdloven. Den dekker også annen skade og sykdom dersom denne skyldes arbeidsulykke eller påvirkning fra skadelige stoffer eller arbeidsprosesser.
- Forsikringen skal dekke påført inntektstap og påførte utgifter, tap i framtidige erverv og framtidige utgifter, eventuelt ménerstatning og erstatning til etterlatte.

Når vi leser hva yrkesskade-
forsikringen dekker, kan en lett
tro at dette er arbeidslivets
kaskoforsikring og gir rettferdig
dekning ved skade og sykdom.
Men det er ikke slik det
praktiseres!

<https://www.arbeidstilsynet.no/kontakt-oss/melde-ulykke/yrkesskadeforsikring/>

Hva er konsekvensen av manglende godkjenning av yrkessykdom?

- Økonomisk havari
- Familiehavari
- Feildiagnoser og feilbehandling

Equinor – ikke bare nytt navn, men også ny vilje til å rydde opp og ta ansvar for de som ble skadde?

www.dagbladet.no/nyheter/2006/12/20/486661.html

<http://www.dagbladet.no/nyheter/2006/12/20/486671.html>

- - Skulle det bli vitenskapelig dokumentert klare sammenhenger mellom arbeidsmiljøet på Statfjord A og helseskader, vil vi selvsagt ta tak i denne nye informasjonen.
- Statoil har forståelse for at Harry Brevik og hans kolleger ikke er tilfreds med at denne saken har pågått i snart 15 år, men det er i løpet av disse 15 årene ikke påvist noen kjent sammenheng mellom symptomene og arbeidsmiljøet på Statfjord A, sier informasjonssjef Geir Gjervan i Statoil. (Dagbladet 12.12.2006)

www.dagbladet.no/nyheter/2006/12/12/485834.html

I dag er det ny kunnskap og dokumentasjon om helsefarene de skadde i «MS-saken» ble utsatt for.

Er det virkelig slik at det er arbeidstakeren som må ta risikoen og bære helseskadene, mens selskapet bare kan si; vi visste ikke, men har forsikret oss mot å ta ansvar og overlate de skadde som uføre uten yrkesskadeerstatning og økonomi til å leve av?

De lange kampene

De store smertene - de mange årene – de uendelig mange brevene – den ufattelig lange ventetiden – den store motstanden – den dårlige økonomien – den store urettferdigheten

<https://www.safemagasinet.no/wp-content/uploads/2016/06/SAFE-Magasinet-2012-Nr-04.pdf>

31 års kamp for rettferdighet (2019) "Fullt forsvarlig".

<https://safe.no/wp-content/uploads/2020/01/Halvor-fullt-forsvarlig.pdf>

NB! Harry Stiegler Brevik med appell konsernsjef Eldar Sætre, Equinor

<https://www.youtube.com/watch?v=FVp2F179-j4&feature=youtu.be>

20 års kamp for rettferdighet (2008) "Åpent lende"

<https://safe.no/hms/apent-lende/>

25 års kamp for rettferdighet (2013) "Ta ansvar!"

<https://safe.no/ta-ansvar-safes-hms-konferanse-22-23-mai/>

Hevder Statoil rundlurte ofre

<http://www.tu.no/artikler/hevder-statoil-rundlurte-ofre/322555>

Hva sier loven?

Lov om yrkesskadeforsikring [yrkesskadeforsikringsloven]

Dato	LOV-1989-06-16-65
Departement	Justis- og beredskapsdepartementet
Sist endret	LOV-2016-08-12-77 fra 01.07.2017
Publisert	ISBN 82-504-1493-4
Ikrafttredelse	01.01.1990
Korttittel	Yrkesskadeforsikringsloven – yforsl

Kapitteloversikt:

Kapittel 1. Lovens virkeområde, definisjoner. (§§ 1 - 2)

Kapittel 2. Yrkesskadeforsikring. (§§ 3 - 9)

Kapittel 3. Skader som skal dekkes av yrkesskadeforsikringen, erstatningens størrelse m.m. (§§ 10 - 15)

Kapittel 4. Ufravikelighet, saksbehandling, forholdet til andre lover, straff. (§§ 16 - 19)

Kapittel 5. Ikrafttredelse og overgangsregler. (§§ 20 - 21)

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1989-06-16-65>

Arbeidsmiljøets kaskoforsikring?

§ 12. *Tap som omfattes.*

- Yrkesskadeforsikringen skal dekke lidt tap, tap i framtidig erverv og utgifter som skaden antas å påføre skadelidte i framtiden. Hvis skadelidte har fått varig og betydelig skade av medisinsk art, skal det gis særskilt ménerstatning. Loven gjelder ikke oppreisning for skade av ikke-økonomisk art etter skadeserstatningsloven av 13. juni 1969 nr. 26 § 3-5.
- Yrkesskadeforsikringen skal ved dødsfall gi erstatning til dem som arbeidstakeren helt eller delvis forsørget. Skadeserstatningsloven av 13. juni 1969 nr. 26 § 3-4 første ledd annet punktum gjelder tilsvarende.

De lange kampene

Støyskadde piloter – hvor lenge skal forsikrings-selskapene fortsette plagingen?

Tekst og foto: Halvor Erikstein

De fleste av SAFE Magasinet lesere reiser mye med helikopter. Mange har nok spurt seg om hvordan det kan gå med hørselen til pilotene som tilbringer så mange timer i så kraftig støy.

Kanskje litt overraskende at Luftfartstilsynet ikke har ført tilsyn med arbeidsmiljøet til så kritisk arbeid. Resultatet er at i dag er mange piloter svært plaget av nedsatt hørsel og tinnitus. For enkelte har de helsemessige plagene blitt så store at det har ført til tap av flysertifikat og full uførhet.

SAFE har over lang tid, og etter beste evne, støttet helikopterpilotens kamp for å få godkjent larmskadene som yrkessykdom. Vi har støttet kampen både i solidaritet med en gruppe som har det vondt, men også med tanke på våre egne medlemmer som sliter med de samme problemene. Hvis forsikringsindustrien kan vinne fram med sin påstand om at helikopterstøy ikke gir støyskade, vil det være få andre yrkesgrupper som kan forvente godkjenning for sine støyskader.

Selv om helikopterpilot Amund-Ragnar Bjerkeseth har en rettskraftig dom på at hans tinnitus skyldes støyen i helikopter, fortsetter forsikringsselskapet If krigen mot andre støyskadede piloter. 20. til 24. august behandlet Gulating

lagmannrett George Connerys ankesak. I stedet for å forholde seg til Bjerkesethdommen, hevdet forsikringsselskapet at Connerys hørselsskade og tinnitus bare var en naturlig alderssvækkelse.

If har hatt yrkesskadeforsikringen til CHC Helicopters. På det tidspunktet forsikringen ble tegnet, hadde de nok ingen ide om støyforholdene og den totale mangel på oppfølging av piloters arbeidsmiljø. Vi må derfor anta at forsikringspremien har vært satt alt for lavt, og at forsikringsselskapet er i ferd med å få et stort tap. Dette er den mest nærliggende forklaringen til den sterke motstanden pilotene har møtt, og If's uvilje til å gjøre opp for seg.

Forsikringsselskapet har ubegrenset med midler. Alt settes inn på å skremme andre fra å gå til sak. George Connery som tapte i Jæren Tingrett, har så langt hatt 800000 kroner i saksomkostninger. Tilsvarende beløp måtte Bjerkeseth bruke for å vinne fram med sin sak. Dette i en situasjon hvor det også er slutt på vanlig arbeidsinntekt! Etter Connery og Bjerkeseth er det rundt 12

piloter som har saksøkt If for larmskade. Vi har grunn til å tro at det i tillegg er flere piloter som kommer med krav mot forsikringsbransjen.

Heldigvis har forsikringsindustrien møtt en skadegruppe som ikke er så lettskremt. I tillegg har pilotene opparbeidet seg stor kompetanse og et solid nettverk til ekspertise som ikke opptrer som forsikringsselskapenes forlengede arm. Det tyngste lasset har Amund-Ragnar Bjerkeseth dratt. Uten hans utrettelige arbeid hadde det rett og slett ikke vært noen støysak.

I motsetning til i Tingretten, var vitnelisten i Connerysaken forsterket med svensk ekspertise. Blant annet vitnet akustiker Per-Anders Hellström, den svenske Forsvarsmaktens toppekspert på støy. I tillegg hadde Connery blitt grundig spesialistundersøkt ved Karolinska Sjukhus. Ingen av de svenske ekspertvitnene var i tvil om årsaken til Connerys hørselsproblemer.

I sin ekspertforklaring viste Per-Anders Hellström til at de ved overgang til Super Puma, tidlig så at piloter fikk

Foto til venstre:
Gulating Lagmannsrett
Dr. Rønning Arnesen,
spesialist på larmskader,
akustiker Per-Anders
Hellström, George Connery,
advokat Svein Olav Balle,
rettens formann Margareth
Christophersen. Helt til
høyre If-advokat Emil Bryhn

På bordet. Et lite utvalg av
hørselsvern og intercom. Fra
venstre dr. Rønning Arnesen,
Per-Anders Hellström, George
Connery og Svein Olav Balle.

problemer med hørselen. De igangsatte en grundig kartlegging. Der ble det dokumentert at støyen forårsaket av intercom bidro med omkring 10 desibel i tillegg til det som hørselsvernet slapp igjennom. Studien viste at ved måling på innsiden av hørselsvernet, kunne pilotene være utsatt for opptil 100 desibel i øregangen.

Den Svenske Forsvarsmakten tok problemet på alvor. I en to års periode før de hadde utviklet tiltak mot den skadelige støyeksposeringen, begrenset de daglig flytid til 30 minutter. Etter dette økte man til 3 timer, og i dag har man ingen begrensninger. Dette etter utvikling av bedre hørselsvern, helsekontroller og mye mer oppmerksomhet på støy.

Tilsvarende vitnemål framførte Per-Anders Hellström i Bjerkesethsaken. Med denne bakgrunnen kunne en kanskje tror at If ville ta Bjerkesethdommen til etterretning, og erkjenne ansvar for Connerys skade. Men nei da. I stedet forsøkte If-advokaten å underkjenne det svenske forsvars arbeid, og stille tvil om målingene som var gjort. Undertegnede har vært vitne i begge sakene. Det er i dag mye kunnskap om bruk og begrensninger av hørselsvern. Min oppgave i retten var å forklare forskjellen på den beskyttelsen som produsenten av hørselsvern oppgir på emballasjen, og den reelle dempnin-

gen en kan forvente ved praktisk bruk. Dette skulle etter hvert være elementær kunnskap, men dessverre fortsatt ikke akseptert av luftfartens arbeidsgivere og forsikringsindustrien. Der leser man på pakken! I utkastet til Oljeindustriens Landsforenings (OLF) retningslinjer for håndtering av hørselsskadelig støy har selv OLF oppgitt at et hørselsvern med oppgitt demping på minst 30 desibel, i bruk ikke kan regnes for å dempe mer enn 12 desibel.

Det var derfor særdeles trist å høre CHCs flygersjef som forklarte at de regnet hørselsvernet til å dempe 25-30 desibel. Tilsvarende var det forstemmende at den såkalte eksperten på støy ved Flymedisinsk Institutt, Antony Wagstaff fullstendig manglet innsikt både i det svenske arbeidet, bruk av realistiske dempningsverdier og intercom som vesentlig bidragsyter til støyeksposeringen. I følge Antony Wagstaff viste hans studier at piloter tvert om hadde en bedre utvikling av hørselen enn normalbefolkningen som ikke var særskilt støyuutsatt. Det sier vel litt om forsikringsselskapets desperasjon at denne type "ekspertvitne" blir benyttet i sak hvor piloten har loggført 13 800 flytimer. En fordel ved disse støysakene er at vi nå

har dommere som har fått god innsikt i både tekniske og helsemessige forhold ved skadelig støyeksposering. I tillegg har sakene tydelig demonstrert hvor hinsides ufaglig forsikringsselskapets vitner kan opptre.

Jeg tror at sakene også viser at støyeksposeringen av personell som bruker intercom på plattformene må studeres nærmere. Vi må håpe at rettssystemet setter strek i Connerysaken. Nå er det på tide at If gjør opp for seg. Trenger de penger får de heller gå til regress mot arbeidsgiverne som ikke har tatt støy på alvor.

Etter en god dag i retten: Fra venstre: Akustiker ved svenske Forsvarsmakten Per-Anders Hellström, Advokat Svein Olav Balle, helikopterpilot Amund-Ragnar Bjerkeseth og flykaptein John Kristoffersen, Norsk Flygerforbund.

Forsikringsselskapet anket sakene til Høyesterett, men her ble de avvist. En sjelden seier!

2 millioner for øresus

<p> Onsdag kom svaret den tidligere helikopterpiloten og tinnitusrammede Amund-Ragnar Bjerkeseth har ventet på.</p>

Publisert: 28. februar 2007

Foto: Fredrik Refvem

Av Inga Sverdrup
Designer

<https://www.aftenbladet.no/okonomi/i/M9A9M/2-millioner-for-resus>

Februar 2007

Connery får 2,8 mill.

<p> Høyesterett har avvist klagen til If, og forsikringsselskapet må betale erstatning til Edward Connery.</p>

Publisert: 21. januar 2008

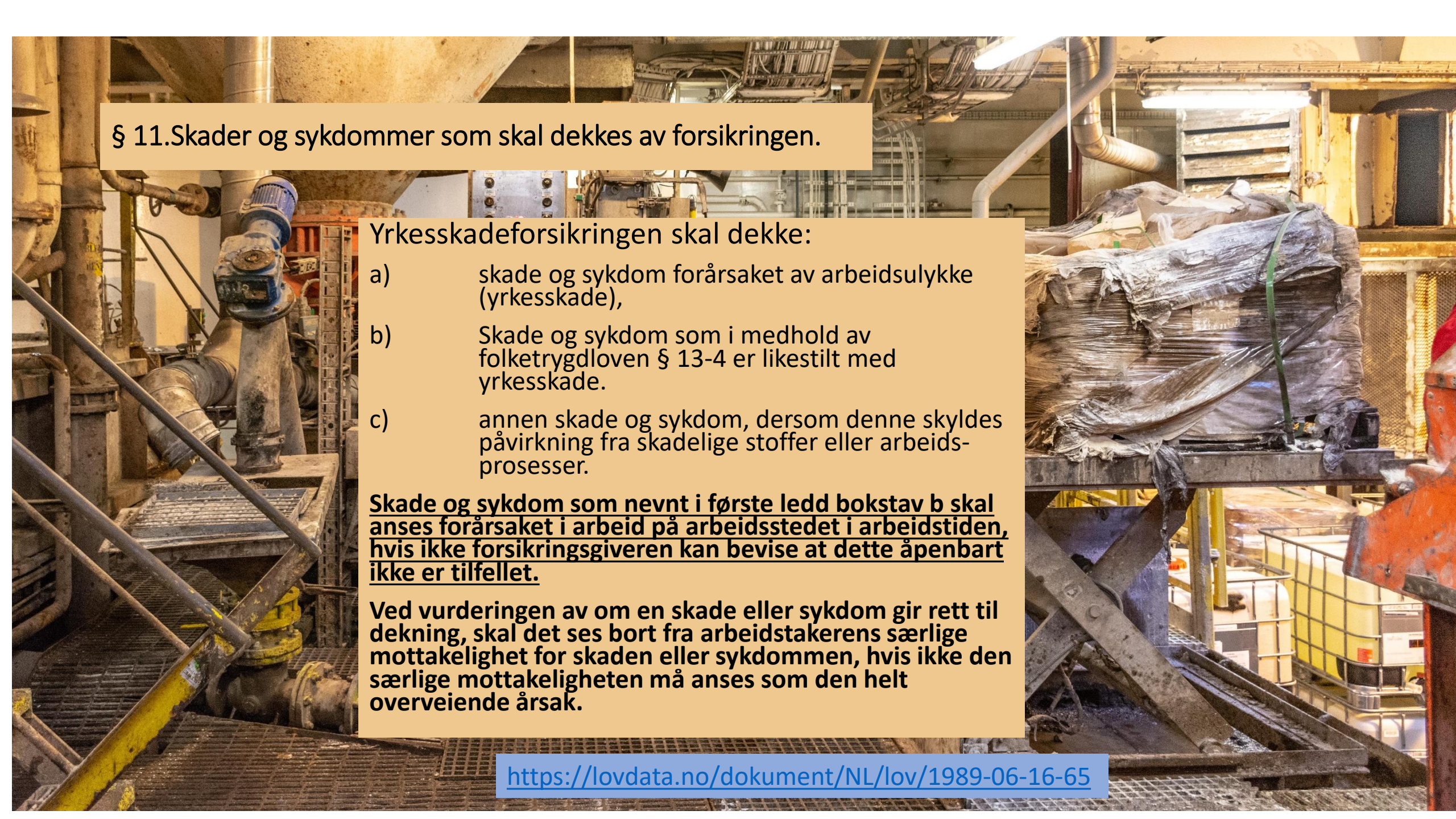
George Connery vant fram i Høyesterett. (Arkivbilde) Foto: Lars Idar Waage

Av Ine Mæland Goa

<https://www.aftenbladet.no/okonomi/i/KbOx7/connery-far-28-mill>

Januar 2008

§ 11. Skader og sykdommer som skal dekkes av forsikringen.

Yrkesskadeforsikringen skal dekke:

- a) skade og sykdom forårsaket av arbeidsulykke (yrkesskade),
- b) Skade og sykdom som i medhold av folketrygdloven § 13-4 er likestilt med yrkesskade.
- c) annen skade og sykdom, dersom denne skyldes påvirkning fra skadelige stoffer eller arbeidsprosesser.

Skade og sykdom som nevnt i første ledd bokstav b skal anses forårsaket i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden, hvis ikke forsikringsgiveren kan bevise at dette åpenbart ikke er tilfellet.

Ved vurderingen av om en skade eller sykdom gir rett til dekning, skal det ses bort fra arbeidstakerens særlige mottakelighet for skaden eller sykdommen, hvis ikke den særlige mottakeligheten må anses som den helt overveiende årsak.

De lange kampene

Bjarne Kapstad vs Tryg Forsikring

Han ga kollegaen et løfte. At kampen fortsetter, også etter hans død. Nå er han begravet. Bjarne Kapstad er klar.
Finn Våga

Oljefeltet Ekofisk: Kameratskapet. Kicket. Og hjerneskadene

De skapte det norske oljeeventyret. En oljearbeider venter på å dø. En annen annen på rettferdighet. De gir hverandre et løfte.

<https://www.aftenbladet.no/sok/?query=kapstad>

AENERGI

Ekofisk-saken: – Telefonen har ikke stått stille

Publisert 10. Sep. 2018

ABONNENT

AENERGI

Ekofisk-saken: - Offshorearbeidere får ikke løsemiddelskade

Publisert 13. Sep. 2018

ABONNENT

AENERGI

Ekofisk-saken: – Jeg fikk fortalt at alle mine problemer skyldtes gravemaskinulykken

Publisert 11. Sep. 2018

ABONNENT

AENERGI

Gladmelding for Ekofisk-arbeider for rettssak

Publisert 8. Sep. 2018

ABONNENT

AENERGI

Ekofisk-direktøren møtte igjen kolleger han visste var ti år yngre enn ham. Nå så de ut som de var...

Publisert 10. Sep. 2018

ABONNENT

MAGASIN

Oljefeltet Ekofisk: Kameratskapet. Kicket. Og hjerneskadene

Publisert 25. Aug. 2018

Oppdatert 27. Aug. 2018

ABONNENT

Folketrygdloven § 13-4.

Yrkessykdommer som likestilles med yrkesskade

Her er det ikke lenger en kaskoforsikring, men en situasjon hvor forsikringsselskapet benekter det er en "godkjent" yrkessykdom. Forsikringsselskapet svarer bare NEI på alle spørsmålene og du må gå til rettsapparatet.

- Visse yrkessykdommer som skyldes påvirkning i arbeid, klimasykdommer og epidemiske sykdommer skal likestilles med yrkesskade. Departementet gir forskrifter om hvilke sykdommer som skal likestilles med yrkesskade.
- Sykdom som angitt i forskriftene skal godkjennes som yrkesskade dersom
 - a) sykdomsbildet er karakteristisk og i samsvar med det som den aktuelle påvirkningen kan framkalle,
 - b) vedkommende i tid og konsentrasjon har vært utsatt for den aktuelle påvirkningen i en slik grad at det er en rimelig sammenheng mellom påvirkningen og det aktuelle sykdomsbildet,
 - c) symptomene har oppstått i rimelig tid etter påvirkningen, og
 - d) det ikke er mer sannsynlig at en annen sykdom eller påvirkning er årsak til symptomene.
- Det er et vilkår at påvirkningen som nevnt i bokstav b har skjedd mens vedkommende var yrkesskadedekket, se §§ 13-6 til 13-16

To som har misbrukte STAMI-navnet mot skadde – og uten at STAMI reagerte med å informerer retten om at disse nødvendigvis ikke representere STAMI sitt syn og kompetanse.

STAMI har konkludert på samme måte som dr. Nessler først ved spesialist erklæring i 2008, og deretter ved fornyet yrkesmedisinsk vurdering (udatert). **Forskningssjef dr. med Marit Skogstad fra STAMI** ga også forklaring for retten som partoppnevnt sakkyndig. Hun ga da uttrykk for at hun fant det lite sannsynlig at svimmelheten var en del encefalopati, og at hun også betvilte om det i det hele tatt var grunnlag for encefalopati diagnosen som tidligere var stilt av STAMI. Ved nevropsykologisk undersøkelse fra STAMI i 2007 ble det konkludert med at det kunne foreligge lett diffus encefalopati.

* **Professor emeritus dr. med. Tor Norseth** konkluderte i erklæring utarbeidet til Vesta i 2009 med at det ikke forelå noen sykdom som skyldtes forgiftning eller annen kjemisk påvirkning (encefalopati/løsemiddelskade), og at Kapstad heller ikke hadde vært tilstrekkelig eksponert til å utvikle slike skader/sykdommer. Trygs rådgivende lege nevrolog Ruud konkluderte i samme retning ved uttalelse avgitt i 2016.

Kapstad vurdert til «5,2 standardiserte løsemiddelår», krav om minimum 10 år. (Haukeland)

* Se Fagforbundets Fagbladet: «Pensjonert lege turer fram.»

<https://fagbladet.no/article-6.91.28763.2d90cff746>

Den skadde blir ikke hørt av retten

Basert på bevisførselen, finner lagmannsretten for sin del ikke å kunne legge til grunn den endrede vurderingen fra dr. Færden. Han bekreftet i sin forklaring for lagmannsretten at hans kilder for symptomene primært var de opplysninger Kapstad ga selv. På spørsmål fra lagmannsretten bekreftet han at det ikke var primærlegejournaler og denne type dokumentasjon som lå til grunn for hans endrede vurdering.

Etter dr. Færdens grundige forklaring for lagmannsretten, er det liten tvil om at vurderingen har vært vanskelig, og at konklusjonen er beheftet med tvil. Dette har lagmannsretten forståelse for. Vurderingene i saken er ikke enkle, noe som har sammenheng med en meget omfattende medisinsk dokumentasjon som ikke er entydig.

Lagmannsretten bemerker at det er Kapstad som har bevisbyrden for at han er påført en yrkessykdom som Tryg svarer for. Begivenhetsnære bevis vil være av klar interesse i en sak som dette.

DOMSSLUTNING

1. Anken forkastes.
2. Sakskostnadsavgjørelsen for tingretten endres ikke.
3. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Bjarne Kjell Kapstad 113 318 -etthundreogtrettentusentrehundreogatten- kroner til Tryg Forsikring NUF innen 14 –fjorten- dager fra forkynnelse av dommen.

postmottak@stami.no

Statens arbeidsmiljøinstitutt
v/ Direktør Pål Molander
Pb 8149 Dep,
0033 Oslo

Brev til STAMI med krav om opprydding

Et rettferdig arbeidsliv
www.safe.no

Vår ref: 18-00120 HE

Stavanger: 17.10.2018

Sak: Krav om opprydding etter at ansatt ble benyttet som partsopplevnt sakkyndig for forsikringsselskap

Jeg viser til e-post fra meg sendt 13. september og svar fra deg samme dag, samt til telefonsamtale fredag 14. september om Marit Skogstads opptreden som partsopplevnt vitne i Gulating Lagmannsrett 11. september i ankesaken Kapstad vs. Tryg Forsikring.

Gulating Lagmannsrett avsa dom 5. oktober. Anken fra Bjarne Kapstad ble forkastet, og han ble også idømt å betale Tryg Forsikrings sine sakskomkostninger.

Marit Skogstad presenterte seg for retten som overlege dr. med. med stilling som forskningssjef ved Statens arbeidsmiljøinstitutt. Denne koplingen fikk enorm betydning for utfallet av rettssaken. Som det framgår av dommen, ble Marit Skogstads vitnemål oppfattet av Lagmannsretten som gitt på vegne av STAMI.

Jeg var stevnet som sakkyndig vitne og kunne med erfaring fra mange offshoreinstallasjoner vise at Bjarne Kapstad hadde vært ekstremt eksponert for en cocktail av kjemiske forbindelser som var nevrotoksiske, og at kontrollen med kjemisk eksponering på den tiden var svært mangelfull. I tillegg vitnet kolleger av Kapstad samt tidligere viseadministrerende direktør Rolf Wiborg om høy kjemisk eksponering.

Vitnemålene førte til at den rettsopplevnte sakkyndige overlege dr. Karl Færden, Oslo Universitetssykehus, som tidligere hadde konkludert med «kjemisk intoleranse», endret diagnosen til toksisk encefalopati som er en godkjent yrkessykdom.

Lagretten valgte å se bort fra at den rettsopplevnte sakkyndige dr. Færden, hadde endret konklusjon til toksisk encefalopati med begrunnelse at hans opplysninger om arbeidsmiljø og eksponering var blitt gitt av Bjarne Kapstad. Vi som vitnet om alvorlig eksponering og mangelfull kontroll med arbeidsmiljøet ble ikke tatt hensyn til og heller ikke nevnt i dommen.

I dommen heter det: **«Kapstad har bevisbyrden for at han er påført en yrkessykdom som dekkes av Trygs forsikring»**. Lagmannsretten la dessverre størst vekt på Tryg Forsikrings vitne Marit Skogstad, som hverken hadde undersøkt Kapstad eller hadde noen erfaring fra hvordan kjemisk helserisiko ble behandlet offshore på den tiden Kapstad var eksponert.

Det virker klart for oss at dommerne avviste anken hovedsakelig basert på Marit Skogstads vitnemål, som tydeligvis ble oppfattet som avgitt som forskningsmessig dokumentert.

Marit Skogstad fikk direkte spørsmål fra dommerne om hun ville ha endret konklusjon om vitnemålene om meget høyere eksponering stemte. På dette svarte hun et klart nei.

Derfor har jeg noen spørsmål til STAMI, med referanse til dommene og den framstillingen Stavanger Aftenblad har i avisen onsdag 26. september.

1. Hvorfor opplyste ikke Skogstad at hun vitnet for Tryg i Lagmannsretten som privatperson, på tvers av retningslinjer hos dere etablert rundt 2004. I følge avisen innrømmer hun at hun ble gjort oppmerksom på dette av dere dagen før vitnemålet. Et minimum av redelighet i forhold til STAMI og rettssikkerheten til Kapstad tilsier vel at hun skulle ha opplyst om dette i Lagmannsretten? Dommen viser at konsekvensene av denne "utelatelsen" ble alvorlige for Kapstad!

2. Var det klarlagt internt i STAMI at Skogstad skulle desavuere kollegaer og tidligere STAMI rapporter/konklusjoner i sine vitnemål, se blant annet dom Tingretten side 11 og dom Lagmannsretten 12 tredje avsnitt?

3. Går STAMI god for forskningssjef Skogstads skriftlige og muntlige avvising av svimmelhet som følge av kjemikalieeksponering, se dom Lagmannsretten side 14, andre avsnitt?

4. Kan STAMI godta Skogstads avvising av vitnemål om at eksponeringene Kapstad og andre har vært utsatt for er helt annerledes enn det hun har basert sine konklusjoner på? Hun fikk god anledning i lagmannsretten til å endre svar, men sto på sitt, se side 20 i dom Lagmannsretten.

5. Andre sakkyndige, spesielt overlege dr. Færden, Oslo Universitetssykehus, som hørte alle vitnemålene i Tingretten, endret syn basert på de fakta som ble lagt fram. Likevel velger lagmannsretten å bruke/"misbruke" STAMI og Skogstad når de avviser anken. Er STAMI komfortabel med dette?

Stavanger Aftenblad skrev 26. september artikkelen «Ekspertvitne brøt interne regler» hvor Marit Skogstad er intervjuet om sin rolle som vitne. Her opplyste hun at hun som ansatt i STAMI aldri tidligere hadde vært partsopplevnt sakkyndig. I denne sammenheng vil jeg vise til fra Tingrettens dom av 25.01.2018 side 11:

«Forskingssjef dr. med Marit Skogstad fra STAMI ga også forklaring for retten som partsopplevnt sakkyndig. Hun gav uttrykk for at hun fant det lite sannsynlig at svimmelheten var en del encefalopati, og at hun betvilte også om det i det hele tatt var grunnlag for encefalopati diagnosen som tidligere var stilt ved STAMI. Ved nevropsykologisk undersøkelse fra STAMI i 2007 ble det konkludert med at det kunne foreligge lett diffus encefalopati.»

Jeg, som kjenner dere godt etter mange år, håper og tror at STAMI har vilje og evne til å rydde opp i dette, både internt og eksternt. Dersom disse dommene blir stående er det meste av det arbeidet vi sammen har gjort gjennom mange år meningsløst i forhold til de som ble, blir og kommer til å bli skadet. STAMI er plutselig blitt de skaddes fiende. Det inntrykket ønsker vel ingen skal feste seg?

Med vennlig hilsen
for SAFE

Halvor Erikstein
sign
Organisasjonssekretær
Yrkeshygieniker SYH

Bjarne Kjell Kapstad og hans advokat Svein Erik Drangeid forbereder en anke til Høyesterett. De er kopiert på dette brevet.

Vedlegg

Dom avsagt i Stavanger Tingrett 25.01.2018.

Dom avsagt i Gulating Lagmannsrett 05.10.2018.

Artikkelen «Ekspertvitne brøt interne regler» Stavanger Aftenblad 26.09.2018.

Artikkelen «Større risiko enn på lenge for at oljearbeidere skal bli forgiftet» med undertegnede i Stavanger Aftenblad 28.09.2018.

Lenker til artikler og til artikkelserie i Stavanger Aftenblad.

<https://www.aftenbladet.no/magasini/XwA6JE/Oljefeltet-Ekofisk-Kameratskapet-Kicket-Og-hiernesladen>

<https://www.aftenbladet.no/sok/?query=kapstad+ekofisk&page=1> Lenke til en artikkelserie

https://www.aftenbladet.no/aenergi/i/8w8Ewx/Ekofisk-saken---Offshorearbeidere-far-ikke-losemiddelskade?spid_rel=2

Svar fra STAMI.

SAFE
v/ Halvor Erikstein
Postboks 145 Sentrum
4001 Stavanger

Unntatt offentlighet iht. Offl. §13.1

Deres. 18-00120 HE

Vår.201800541-2/009

30.11.2018

Vår saksbehandler: Pål Molander, pal.molander@stami.no

Svar vedr. henvendelse knyttet til partsoppnevnt sakkyndigoppdrag

Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) viser til brev fra SAFE av 17.10.2018 knyttet til en STAMI-ansatts opptreden som partsoppnevnt sakkyndig i Gulating lagmannsrett. STAMI beklager at det har tatt noe tid å utarbeide et svar, men da saken i utgangspunktet ikke er STAMIs anliggende har det krevet mye å sette seg inn i den partsoppnevnte sakkyndiges rolle i saken og behandle den fra vår side.

STAMI har klare retningslinjer for at våre ansatte ikke har anledning til å opptre som partsoppnevnt sakkyndig i rettsvesenet, da vi har erfart at slike vitnemål utilsikt kan oppfattes som organisasjonens STAMIs syn i saken, til tross for at vedkommende kun vitner i kraft av seg selv som privatperson med fagekspertise. Således kan slike vitnemål bidra til at det kan såes tvil om STAMIs partsnøytralitet og uavhengighet. Å oppfattes som en partsnøytral aktør med høy integritet og faglig kvalitet er viktig for STAMI, og det er svært viktig for vårt statsoppdrag.

Siden rettsvesenet hviler tungt på sakkyndighetsprinsippet, og ansatte ved STAMI som fagpersoner er av de relativt få i Norge som besitter denne etterspurte kompetansen, er STAMI kommet til at våre ansatte kan opptre som rettsoppnevnte sakkyndige, hvis begge parter har foreslått vedkommende. Den STAMI-ansattes vitnemål i slike saker er like fullt å regne som vedkommende fagpersoners vurdering av saken, og er ikke en uttalelse fra STAMI. Vedkommende må også utføre slike oppdrag på sin fritid gjennom avspasering, og STAMI dekker heller ikke reisekostnader. Et unntak er om en STAMI-ansatt stevnes som vitne på grunnlag av en pasientutredning som er foretatt ved vår poliklinikk. Slike vitnemål skal da kun omhandle den aktuelle pasientutredningen.

STAMI var ukjent med at en STAMI-ansatt var oppnevnt som partsoppnevnt vitne i den aktuelle saken i Gulating lagmannsrett helt til vi ble gjort oppmerksom på dette av Halvor Erikstein i SAFE rett i forkant av rettsaken. Vi tok da opp saken med vedkommende, som allerede var stevnet av retten, og ga uttrykk for at dette var et brudd på våre retningslinjer, og at hvis sakkyndighetsoppdraget mot vårt ønske ble opprettholdt skulle det ettertrykkelig gis uttrykk for at vedkommende opptrådte som privatperson.

Postadresse: Pb 5330 Majorstuen 0304 Oslo	Besøksadresse: Gydas vei 8, Majorstuen 0363 Oslo	Telefon: 23 19 51 00 Telefax: 23 19 52 00 Org. nr. 874 761 222	E-post: postmottak@stami.no www.stami.no
---	--	--	--

STAMI kjenner ikke til den aktuelle saken i detalj, og kjenner heller ikke rettens begrunnelse for i hvilken grad den sakkyndiges vitnemål er vektlagt i retten, men hvis dette vitnemålet er blitt vektlagt som en uttalelse fra STAMI synes vi dette er sterkt beklagelig. Vi kan bekrefte at vitnemålet, som vi kun kjenner gjennom mediedekningen av saken og informasjon fra interessenter i saken, ikke under noen omstendighet er knyttet til STAMI. Vedkommende, som ikke innehar noen lederfunksjon ved STAMI, er ikke bemyndiget til å opptre på vegne av STAMI i denne saken, og STAMI har heller ikke på noen måte kvalitetssikret vitnemålet. Det står helt og holdent for vedkommende sin egen regning.

STAMIs eneste formelle befattning med denne saken er at Kapstad tidligere er blitt utredet ved vår arbeidsmedisinske klinikk. Avdelingsledelsen har på nå gått igjennom denne saken på nytt på overordnet nivå, og vurderer at STAMIs vurderinger i saken fortsatt står seg godt.

STAMI har i etterkant av saken fulgt opp dette som en personalsak. I tillegg har vi på ny presisert våre retningslinjer i denne typer saker, og ikke minst bakgrunnen for hvorfor vi har utarbeidet disse retningslinjene, for å forebygge at brudd på våre retningslinjer skal skje i fremtiden.

STAMI har i etterkant av denne saken også fått brev fra andre i sakens anledning, hvor STAMI utfordres på innholdet i vitnemålet til den STAMI-ansatte i aktuelle sak. Vi finner ikke at vi på faglig grunnlag kan gjøre dette knyttet til en vurdering av den aktuelle pasient. Siden den aktuelle saken ved denne korsveien omhandler andre symptomer enn det Kapstad ble utredet for ved STAMI tilbake i tid, støtter dette også opp under at vi ikke har grunnlag for å gjøre en individuell vurdering. Vi har som sagt ikke inngående kjennskap til vitnemålet, og anser oss ikke som en aktør i saken, men vi erkjenner at vi har et ansvar for å kunne gi en generell, overordnet vurdering av potensiell eksponering og mulige vitenskapelig dokumentert sammenhenger med negative helseeffekter.

Vi har derfor bedt vår ekspertgruppe innenfor regulatorisk toksikologi og avdelingsledelsen ved Avdeling for arbeidsmedisin og epidemiologi som har ansvaret for vår arbeidsmedisinske poliklinikk om å gi en overordnet vurdering risikoforhold knyttet til de stoffer som det oppgitt at Kapstad har vært eksponert for. Vi har imidlertid ikke utført noen vurderinger av eksponeringsnivåer eller -lengder. Slike forhold er uansett ofte svært vanskelig å fastsette retrospektivt. I denne sammenheng er det også på sin plass å presisere at STAMI ved utredning av mistenkt yrkessykdom i form av sentralnervøs løsemiddelskade, ikke benytter seg av metoder som fastsettelse av standard løsemiddelår e.l. i våre eksponeringsvurderinger, men ser helhetlig på symptombilder opp mot beste informasjon om eksponeringsbildet, og sammenholder dette med den vitenskapelige kunnskapsfronten knyttet etablerte sammenhenger om årsak og virkning. STAMI bruker således ikke 10 års eksponering på grenseverdinivå som

Postadresse: Pb 5330 Majorstuen 0304 Oslo	Besøksadresse: Gydas vei 8, Majorstuen 0363 Oslo	Telefon: 23 19 51 00 Telefax: 23 19 52 00 Org. nr. 874 761 222	E-post: postmottak@stami.no www.stami.no
---	--	--	--

absolutt grense for å godkjenne en eksponering for løsemidler som tilstrekkelig for å gi økt risiko for løsemiddelskader.

Etter å ha vurdert tilgjengelig vitenskapelig litteratur på området, sammenholdt med vår egen kunnskap og erfaring, er STAMIs overordnede og generelle vurdering av aktuelle stoffer omtalt i saken og mulige helsekonsekvenser (ved tilstrekkelig eksponering) som følger:

Det er faglig sett ikke grunnlag for å hevde at klorerte løsemidler er mindre farlige enn ikke-klorerte løsemidler når det gjelder potensiale for å fremkalle toksisk encefalopati. Klorerte løsemidler kan også ha enkelte andre helsefarlige egenskaper, blant annet har noen av de klorerte løsemidlene som er nevnt i den aktuelle saken vært satt i forbindelse med akutt svimmelhet og balanseproblemer. Tidsrelasjonen til eksponering og mengden eksponering (opptak i kroppen) vil være sentrale faktorer i bedømmelsen av evt. årsakssammenheng. Dette er ikke nødvendigvis en effekt som opptrer etter samme virkningsmekanisme som for toksisk encefalopati. STAMI finner heller ikke noe vitenskapelig grunnlag for å hevde at oljearbeidere har hatt et eksponeringsbilde som er uforenlig med utvikling av toksisk encefalopati.

Arbeidsmiljøfeltet kan være krevende å jobbe på, med mange potensielle partsmotsetninger. Det er også svært alvorlige helsetilstander som potensielt kan inntreffe som en følge av arbeidsmiljøeksponeringer, med store konsekvenser for både den som rammes og dennes nærmeste, men også for virksomhetene hvor de eksponerte jobber/har jobbet. Arbeidsmiljøfeltet er sårbart, og er avhengige av godt partssamarbeid og tillit mellom berørte parter for å frembringe ny kunnskap om årsakssammenhenger. Norge har tradisjonelt vært i front på dette området, selv om vi er et lite land.

Vi håper disse avklaringene fra STAMIs side er klargjørende for vår rolle i saken, og håper at vi også fremover kan ha et godt og tillitsbasert forhold til SAFE, slik vi har hatt over en lang tid.

Med vennlig hilsen
Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI)

Pål Molander
Direktør

Postadresse: Pb 5330 Majorstuen 0304 Oslo	Besøksadresse: Gydas vei 8, Majorstuen 0363 Oslo	Telefon: 23 19 51 00 Telefax: 23 19 52 00 Org. nr. 874 761 222	E-post: postmottak@stami.no www.stami.no
---	--	--	--

Anken forkastet

NORGES HØYESTERETT

Den 21. februar 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Bergsjø, Thyness og Steinsvik i

HR-2020-435-U, (sak nr. 20-021040SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

Bjarne Kjell Kapstad (advokat Svein Erik Drangeid)

Safe (partshjelper) (advokat Bent Endresen)

mot

Tryg Forsikring (advokat Jo Gjennestad)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

Bjarne Kjell Kapstad har anket Frostating lagmannsretts kjennelse 11. desember 2019 i sak nr. 19-053960GSI-FROS mot Tryg Forsikring. Safe har erklært partshjelp til fordel for Bjarne Kjell Kapstad. Ankemotparten har i prosesskriv bestridt partshjelpen.

Høyesteretts ankeutvalg bemerker at tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav b fastsetter at partshjelp skal tillates for foreninger og stiftelser i sak som ligger innenfor deres formål og naturlige virkeområde etter § 1-4. Såfremt utfallet av saken berører organisasjonen eller medlemmene, og den interessen som ivaretas naturlig faller innenfor organisasjonens formål og virkefelt, er en ren prejudikatisinteresse tilstrekkelig for å begrunne partshjelp, jf. HR-2012-1653-U.

Safe er en sammenslutning av og for ansatte i olje-, gass- og energisektoren på sokkel og land. Organisasjonen har blant annet som formål å samordne og fremme medlemmenes interesser når det gjelder de faglige, økonomiske, miljømessige, sosiale og kulturelle områder. Safe skal også arbeide for å sikre medlemmene reell innflytelse overfor arbeidsgivere og myndigheter innen områder som helse, miljø og sikkerhet samt innen yrkesmessige, økonomiske, sosiale og kulturelle forhold. Etter utvalgets vurdering er det nærliggende at utfallet av saken vil kunne berøre organisasjonen eller dens medlemmer, og at den interessen som ivaretas, naturlig omfattes av organisasjonens formål og virkefelt. Utvalget finner derfor at Safe kan opptre som partshjelper.

Ankeutvalget finner det enstemmig klart at anken ikke kan føre frem. Anken forkastes i medhold av tvisteloven § 30-9 annet ledd.

Ankemotparten har krevd 5 000 kroner i sakskostnader for ankeutvalget. Kravet tas til følge.

2

S L U T N I N G

Anken forkastes.

I sakskostnader for Høyesterett betaler Bjarne Kjell Kapstad og Safe – én for begge og begge for én – til Tryg Forsikring 5 000 – femtusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Erik Thyness
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)

Dokumentet er i samsvar med originalen:
Eva Grotnæss Barnholdt

Med blant annet bakgrunn i brevet fra STAMI ble saken med bistand fra SAFE anket til Høyesteretts ankeutvalg. Her ble saken avvist og Kapstad hadde tapt saken fullstendig.

Ordtak: Det er bedre at ti skyldige går fri enn at en uskyldig blir dømt.

MEN – i godkjenning av yrkessykdom kan det virke som det er omvendt.

Kan ikke underkjenning av reell yrkessykdom sammenliknes med et justismord?

Kapstadsaken

Ekofisk-arbeideren har tapt noen slag. Men han har ikke gitt opp å vinne krigen.

ERSTATNING: Han har ennå ikke klart å oppfylle løftet han ga til sin døende venn. Nå prøver han igjen.

Publisert: 27. juni 2019

Hver dag går Bjarne Kapstad tur, enten om han er i huset i Sokndal eller i leiligheten på Hundvåg. Naturen får ham til å tenke på andre ting enn kampen mot forsikringsselskapet Tryg. Foto: Jon Ingemundsen

Erlend Skarsaune
Journalist

Jon Ingemundsen
Fotograf

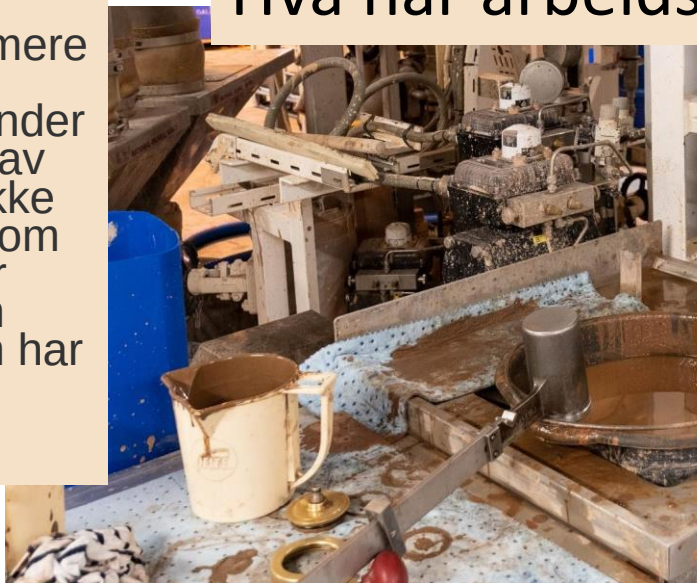
<https://www.aftenbladet.no/aenergi/i/Opan3E/ekofisk-arbeideren-har-tapt-noen-slag-men-han-har-ikke-gitt-opp-a-vin>

§ 9.Registreringsplikt, innsynsrett.

- Forsikringsgiverne skal registrere krav som følge av yrkesskade og yrkessykdom.
- Offentlige myndigheter, arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner kan kreve innsyn i registeret for bruk i skadeforebyggende arbeid.
- Kongen kan gi nærmere regler om registreringen, herunder om at opplysninger av personlig karakter ikke skal registreres, og om taushetsplikt overfor andre enn dem som etter annet punktum har innsynsrett.

Hva har arbeidstakerorganisasjonene av innsyn?

Måledata fra et langt arbeidsliv

Kartleggingsdata blir tillagt stor vekt ved en yrkesskadeutredning.

Hvor mye av eksponeringen er blitt kartlagt? Hva mangler ved arbeidsplassvurderingen over 10 - 20 – 30 - 40 år?

Det er svært vanskelig å framskaffe sikkerhetsdatablader som tidligere ble benyttet.

Noen produkter beholde navnet, men sammensetningen blitt endret.

HMS
DATABLAD

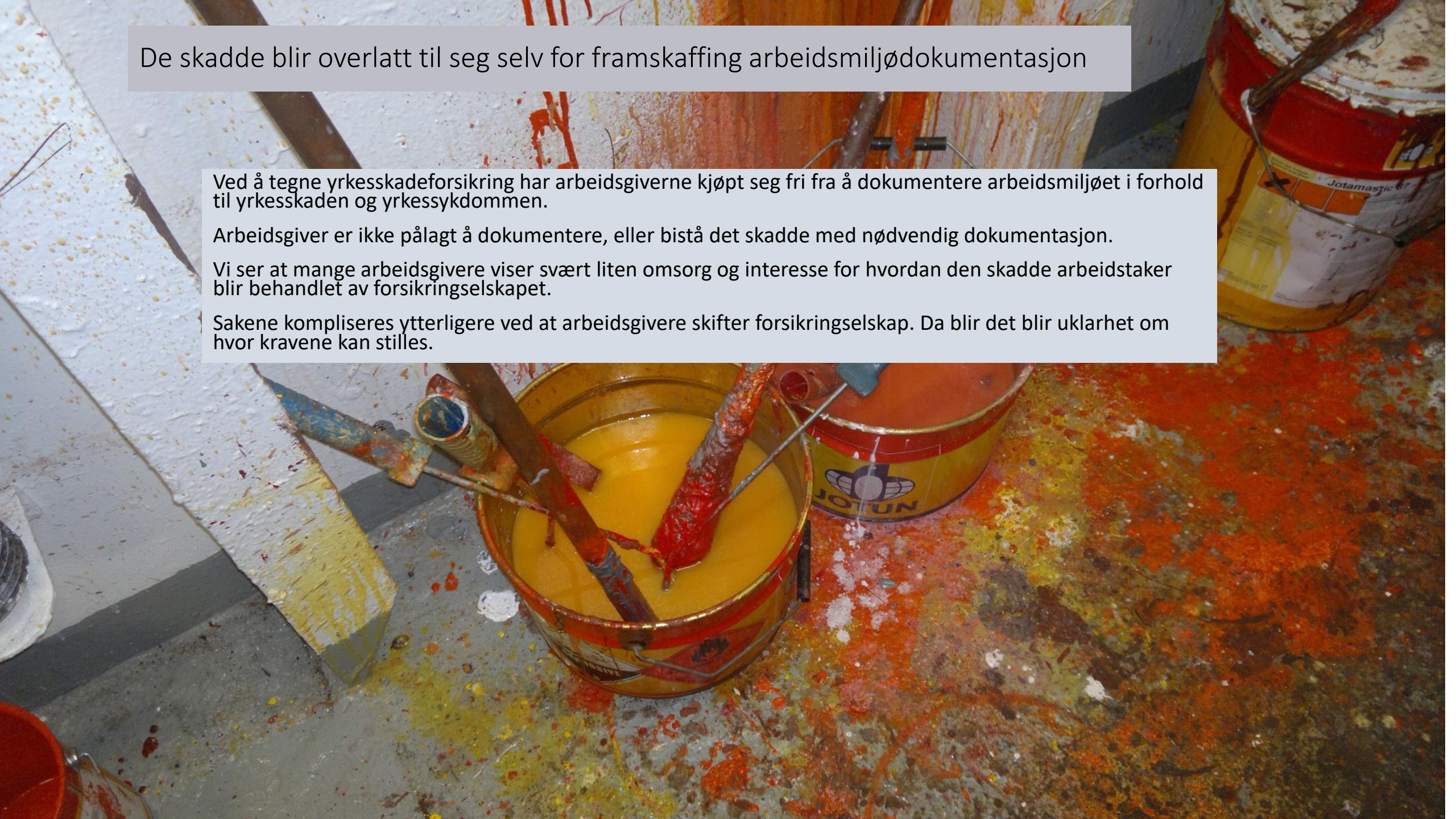
De skadde blir overlatt til seg selv for framskaffing arbeidsmiljødokumentasjon

Ved å tegne yrkesskadeforsikring har arbeidsgiverne kjøpt seg fri fra å dokumentere arbeidsmiljøet i forhold til yrkesskaden og yrkessykdommen.

Arbeidsgiver er ikke pålagt å dokumentere, eller bistå det skadde med nødvendig dokumentasjon.

Vi ser at mange arbeidsgivere viser svært liten omsorg og interesse for hvordan den skadde arbeidstaker blir behandlet av forsikringselskapet.

Sakene kompliseres ytterligere ved at arbeidsgivere skifter forsikringselskap. Da blir det blir uklarhet om hvor kravene kan stilles.

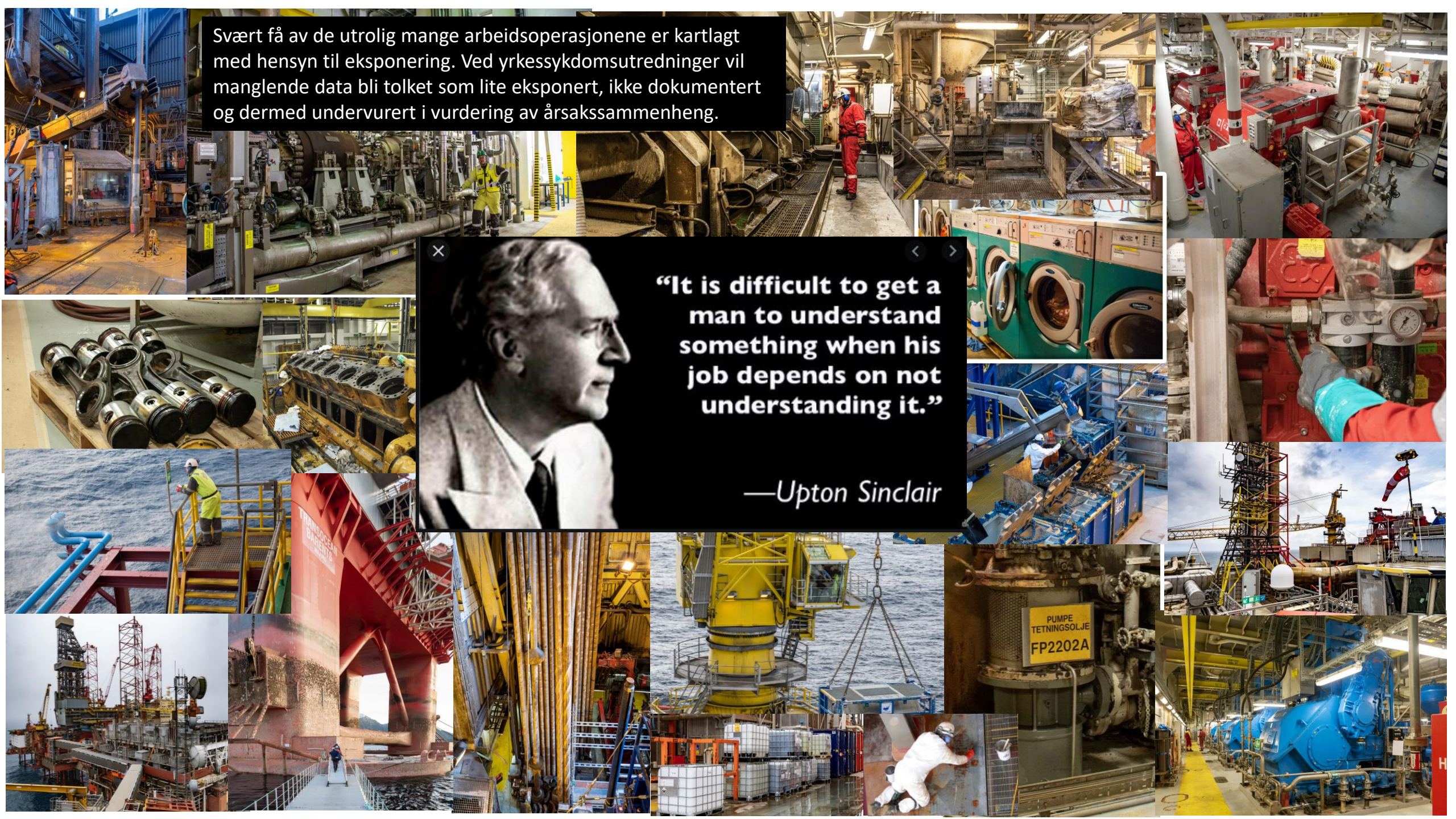

§ 8. *Personlig ansvar, regress.*

- Arbeidsgiveren hefter ikke overfor arbeidstakeren for krav etter loven. Arbeidstakeren kan likevel kreve erstatning etter alminnelige erstatningsregler for skader eller sykdommer som ikke går inn under loven.
- Forsikringsgiveren kan kreve regress hos en arbeidsgiver som forsettlig har voldt skaden eller sykdommen. Regressadgangen omfatter også refusjon til folketrygden. Når forsikringsgiverne i fellesskap har utbetalt erstatning etter reglene i § 7, kan de kreve regress hos den uforsikrede arbeidsgiveren uten hensyn til skyld.
- Kan arbeidstakeren etter alminnelige erstatningsregler kreve at en tredjeperson erstatter tap som omfattes av loven, inntreer forsikringsgiveren i arbeidstakerens rett overfor denne tredjepersonen.

Har vi eksempler på at arbeidstaker etter §8 har krevd erstatning fra arbeidsgiver for påført sykdom og skade?

Svært få av de utrolig mange arbeidsoperasjonene er kartlagt med hensyn til eksponering. Ved yrkessykdomsutredninger vil manglende data bli tolket som lite eksponert, ikke dokumentert og dermed undervurert i vurdering av årsakssammenheng.

✕ < >

"It is difficult to get a man to understand something when his job depends on not understanding it."

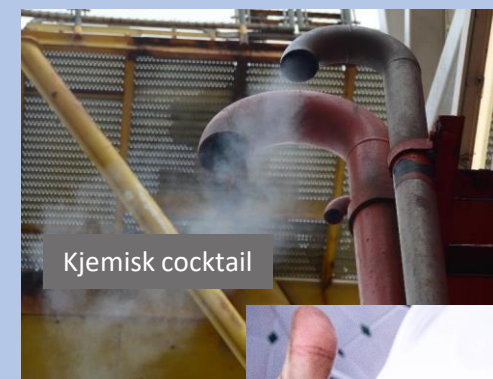
—Upton Sinclair

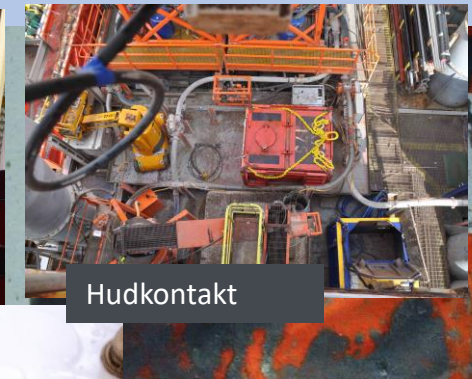
Termisk dekomponering - kjemisk cocktail

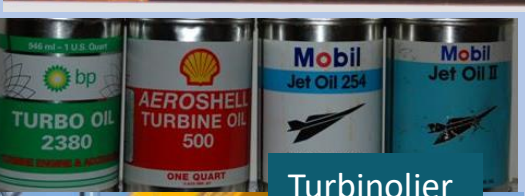
Her er det mange olje rør og slanger, som det ofte drupper olje fra. Det kan fra tid til annen gå hull på rør og slanger. Olje blir liggende på dekken, og slange p.g.a høy temperatur fra turbinen.

Kjemisk cocktail

Hudkontakt

Turbinoljer

Dieselexsos – ultrafine partikler

Turbinoljer – nevrotoksiske organofosfater

Hydraulikkoljer – kjemisk cocktail

Hudopptak

Råolje - kjemisk cocktail

Hva har gått galt?

- Lov om yrkesskadeerstatning er blitt en ordning hvor den skadde må forholde seg til et forsikringsselskap, mens arbeidsgiveren holdes helt utenom prosessen.
- Selv om en arbeidstaker etter utredning har fått godkjent sin yrkessykdom, vil forsikringsselskapet kjempe mot og kreve nye vurderinger for å underkjenne godkjennelsen.
- I petroleumsindustrien benyttes svært mange kjemiske forbindelser som ikke er toksikologisk risikovurdert, men manglende data blir ikke tatt med i vurderingene.
- Når arbeidstakere blir skadde av nye kjemikalier vil forsikringsindustrien påstå at helseskadene ikke er dokumentert eller er «vitenskapelig bevist» og nekte utbetaling av yrkesskadeerstatning.
- Utredning av yrkessykdom utføres av personell på de yrkesmedisinske avdelingene som har liten eller ingen kjennskap til hvilken kjemiske cocktail den skadde er blitt utsatt for og hvordan eksponeringer er offshore under 12 timers arbeidsdager i 14 dager.
- De involverte i rettsprosessene har ofte liten kompetanse på vurdering av arbeidsmiljøeksponering og helseskader.
- Arbeidsmiljøkartlegginger er ofte gjennomførte under svært urealistiske forhold og viser gjerne minimal eksponering. Disse blir tillagt stor vekt uten kompetent faglig vurdering og fører til avslag.
- Det er svært få leger som melder mistanke om yrkessykdom. Det fører til at helseutfall ikke blir sett i sammenheng med arbeidsmiljøeksponering. I tillegg kan ønsket om en «god» skadestatistikk gi underrapportering på arbeidsmiljøskader.
- Forsikringsselskapene har uendelige ressurser til å kjøre sakene i rettsapparatet og anker i praksis alle saker de taper. For en arbeidstaker som er skadd og uten lønnet arbeid er det særdeles stor risiko og kreve sin rett gjennom rettsapparatet.
- Forsikringsselskapene kan velge sine sakkyndige uten tanke på omkostningene og vil presse på at saken eventuelt løses med et hemmelig forlik. Slike forlik gjør at det blir svært få rettskraftige dommer som kan benyttes yrkesskadesaker.

Konklusjon:

Yrkesskadeforsikring er ingen kaskoforsikring.
Den kan sammenliknes med en boligselgerforsikring.

Boligselgerforsikring

- En boligselgerforsikring beskytter deg mot krav fra kjøper etter at feil eller mangler ved boligen er avdekket.

Yrkesskadeforsikring

- En yrkesskadeforsikring beskytter arbeidsgiver mot krav fra arbeidstakeren etter at skade og sykdom er avdekket.

Hvis helse er viktigst?
Hvordan kan vi få en rettferdig yrkesskadeerstatning?
Hvordan kan yrkesskadeerstatningen bli en arbeidsmiljøets kaskoforsikring?
Hva må vi gjøre?

Halvor Erikstein
Organisasjonssekretær
yrkeshygieniker SYH
halvor safe.no
www.safe.no